

2. Толкачов М. З. Використання симбіотрофного азоту при вирощуванні сої. Використання, переробка і використання сої на кормові та харчові цілі: матеріали III Всеукр. конф. Вінниця, 2000. С. 56–57.

3. Ткаліч І. Д., Шепілова Т. П. Вплив способів сівби, норм висіву і бактеріальних препаратів на формування бульбочкових бактерій і урожайність сої. Бюлетень Ін-ту зернового господарства. Дніпропетровськ, 2010. № 38. С. 108–111.

4. Лупітько О. І. Формування продуктивності сої залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах північної частини Степу України: автореф. дис. ... канд. с.-г. наук: спец. 06.01.09. Інститут зернового господарства НААН України. Дніпропетровськ, 2010. 18 с.

5. Коць С., Маменко П. Інокуляція та інкрустація насіння сої: огляд технології застосування і ринку препаратів. Пропозиція. 2012. № 5. С. 24-28.

6. Кулібаба М. Ю. Розвиток бульбочкового апарату сої залежно від строків сівби та використання «Ризогуміну». Вісник Полтавської державної аграрної академії. Полтава, 2014. № 3. С. 193-196.

7. Прус Л. І. Вплив агротехнічних заходів на продуктивність сої. Агроекологічний журнал. 2017. № 1. С. 62-67.

633.854.54 : 631.543.2

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ

Шувар А.М., канд. с.-г. наук,
Рудавська Н.М., канд. с.-г. наук,
Беген Л.Л., Дорота Г.М., н. с.,
E-mail: cropdepartment@gmail.com

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Шувар І.А., д-р. с.-г. наук, професор,
E-mail: shuvaria@ukr.net

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Останніми роками зацікавленість фермерів культурою олійного льону зростає через стабільну прибутковість, агрономічним перевагам та можливості отримувати сталі врожаї в умовах зміни клімату та різних кліматичних зонах.

За останні роки зацікавлення фермерів культурою олійного льону зростає унаслідок стабільної її прибутковості, агрономічних переваг та можливості отримувати сталі врожаї у різних кліматичних зонах за умов глобальних змін клімату.

Вітчизняні селекціонери створили нові сорти льону, які вирізняються серед інших цінними властивостями. Для широкого їх розповсюдження доцільно встановити оптимальні агротехнологічні параметри вирощування в

конкретних ґрунтово-кліматичних умовах. Для умов зони Лісостепу Західного важливо вибрати оптимальний строк сівби для повноцінного забезпечення рослин поживними речовинами та реалізації їх генетичного потенціалу.

Виклад основного матеріалу. Дослідження сортів льону олійного Оригінал та Лірина виконано на дослідному полі Інституту СГ Карпатського регіону НААН в п'ятипільній сівозміні відділу рослинництва на сірому лісовому поверхнево оглеєному типі ґрунту. Попередником льону були ярі зернові культури. Досліджували три строки сівби: ранній (за можливості виходу в поле), через 10 і через 20 днів після раннього строку. Норма висіву насіння для сортів відповідно – 4, 6 і 8 млн. схожих нас. /га.

Результатами дослідження. Встановлено, що за висівання обох сортів через 10 і 20 днів після першої можливості виходу в поле (1-й строк сівби – 4-5 квітня) відбувалось зменшення польової схожості у середньому на 3,2-5,4 %. За норми висіву 4,0 млн. шт./га густина стояння рослин сорту Оригінал становила 3,47-3,65 млн. шт./га, за норми висіву 6,0 млн. шт./га – 5,25-5,53 млн шт./га, а для сорту Лірина – відповідно 3,50-3,66 та 5,31-5,43 млн. шт./га. Із збільшенням норми висіву – 8,0 млн. шт./га кількість рослин на 1 м² для сорту Оригінал становила 8,87-7,23 млн. шт./га, а для сорту сорт Лірина – відповідно 6,76-7,06 млн. шт./га.

На збереження рослин впродовж періоду вегетації льону помітний вплив мала густина стояння рослин. Кількість рослин, що загинули в процесі вегетації на період збирання врожаю (фаза повної стиглості) була у межах 9,7-15,2 % за сівби першого і другого строків та 10,7-22,5 % за сівби третього строку (через 20 днів після першого можливого виходу в поле).

Для сорту Оригінал, порівняно із сортом Лірина, у середньому за роки дослідження встановлено вищий показник виживання рослин льону за період вегетації у варіантах усіх строків сівби. Проте вищу продуктивність насіння льону (2,57 т/га) забезпечив сорт Лірина за першого строку сівби нормою висіву 6,0 млн шт.сх.нас./га. Різниця продуктивності насіння між варіантами нормою висіву 4,0 млн сх.нас./га становить 0,14 т/га, а за норми висіву 8,0 млн. сх. нас./га – 0,04 т/га. Врожайність насіння сорту Оригінал за умов дотримання аналогічних елементів агротехнології становила у середньому 2,27 т/га.

Сорт Оригінал забезпечив більшу продуктивність за врожайністю льоносоломи (3,65 т/га) порівняно із сортом Лірина (3,14 т/га) за умови висівання в ранній строк та за норми висіву 8,0 млн. сх. нас./га. Пізніші строки сівби позначилися на зменшенні показників продуктивності культури. Зокрема, за сівби через 10 днів після першого строку зменшення врожайності соломи становило 1,1-5,3 %, а за відтермінування строку сівби на 20 днів – 5,3-20,0 %.

Пізні строки сівба зумовили тенденцію до зменшення умісту олії в насінні льону сорту Оригінал на 0,25-0,93 % та на 1,17-1,49 % у сорту Лірина. Найвищий вихід олії з гектара (1,15-1,16 т/га) забезпечив сорт Лірина за першого строку сівби та норми висіву 6,0-8,0 млн. схожих нас./га. Сорт Оригінал за умов застосування аналогічних елементів технології вирощування забезпечив нижчий показник виходу олії – 1,02-1,04 т/га.

Пізні строки сівби обох сортів льону вплинули на зменшення показника виходу олії з гектара у середньому на 1,7-18,4 %.

Висновки. Пізні строки сівби призводять до зменшення врожайності льоносоломи на 5,3-20,0 % порівняно з раннім.

Ранній строк сівби забезпечив також найвищу продуктивність насіння. Висівання льону через 10 та 20 днів після першого строку призвело до зменшення врожайності сорту Лірина на 0,16-0,35 т/га, сорту Оригінал – на 0,36-0,45 т/га. За пізніх строків сівби вихід олії зменшувався у середньому на 1,7-18,4 % для обох сортів.

УДК 633.491:632.51:632.954

ВПЛИВ ЗАБУР'ЯНЕНOSTІ І ГЕРБОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ АГРОЦЕНОЗУ НА ВРОЖАЙНІСТЬ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ТА ЇХ КОРЕЛЯЦІЙНА ЗАЛЕЖНІСТЬ

Шувар І.А., д-р. с.-г. наук, професор,
E-mail: Shuvaria@ukr.net

Корпіта Г.М., канд. с.-г. наук, ст. викладач
E-mail: Korpita@ukr.net

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Втрати врожаю і погіршення якості продукції залежать від різних чинників: видового складу бур'янів, кількості нагромадженої ними вегетативної маси та обсягів поглинання води і засвоєння мінеральних речовин з ґрунту, алелопатичної взаємодії, тривалості негативного впливу природних та антропогенних чинників на культурні рослини та ін.

Фітоценотична недосконалість сучасних агрофітоценозів є причиною їх постійного забур'янення, що й зумовлює боротьбу агротехнічними, хімічними та іншими методами. За останні десятиріччя превалює хімічний метод контролювання чисельності бур'янів в агроценозах з використанням гербіцидів селективної і суцільної дії.

Дослідження кореляційних залежностей уможлиблює виявити характер змін взаємозв'язків між врожайністю картоплі залежно від умов вирощування, а також одержати кількісні характеристики ступеня зв'язку між двома або кількома ознаками, а тому забезпечує детальнішу інформацію про зв'язок між ними.

Виклад основного матеріалу. Мета дослідження полягала у встановленні взаємозалежності між забур'яненістю агроценозу картоплі, гербологічним захистом та врожайністю культури у короткочасній сівозміні з таким чергуванням культур: горох – пшениця озима – картопля – ячмінь ярий.